

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

Lest izhaja vsak dan razen ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
popoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogrske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.80
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge de-**
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserate)** se
plačuje od čveterostopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 3.

Telefonska številka 65.

Celje, v sredo, dne 5. januarja 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Saniranje štaj. deželnih financ.

Po mislih vodilnih nemško- nacionalnih krogov.

Za saniranje štajerskih deželnih financ je treba po mislih „štajerskega finančnega ministra“ dr. Linka troje stvari: spremembo virov sedanjih deželnih dohodkov, torej odpravo nakladnega sistema, podporo industrije in tretjič „šparanje“ na vseh koncih in krajih. Kar se tiče prvega, bi se naj dalo deželam več prostosti, bi se jim naj dovolilo pobirati direktne deželne davke. Za sedaj bi prišla vpoštev zdatna doklada na osebno-dohodninski davek, nadalje davek na rude; govorilo se je svoj čas tudi o davku na prirastek vrednosti zemljišč v mestih in na prometnih krajih, dalje misli g. deželni odbornik Link, da bi se naj v bodoče podpiralo trgovino, industrijo in obrt ne na sedanji tesnosrčni birokratični način temveč na temelju trdnega, stvarnega programa, da bode dotekal tuj denar v deželo, da bode naraščal promet in se bode lahko gibal vsak državljani prostejše in svobodnejše. Ako bode imel vsak Štajerc vsak dan pečeno kuro na mizi, potem bode tudi lažje kaj prispeval za splošni blagor.

Najprej bi opomnili k temu ne preveč originalnemu nemškonacionalnemu načrtu, da taci ali drugih dalekosežnih načrtov za sanacijo deželnih financ ne bode nikoli mogoče izvesti v sedanjem kurijalnem deželnem zboru, v katerem ima vsak večji denarni žakelj v deželnem zboru svojega lastnega branitelja, temveč šele v deželni zbornici, katera bode izvoljena po načelu splošne in enake volilne pravice. Res je, da tudi do slej v novi državni zbornici ni bilo mogoče. priti do blagodejnega dela v prid sanaciji državnih financ, katera bi

imela le najboljše posledice tudi na dežele — pa kdo je kriv tega? Nikdo drugi kot isti nemški nacionalci, ki si ne morejo privaditi misli, da je kdo drugi, da, večina naše države enakopravna z Nemci. Parlament je trpel pod neprestanimi boji, ki so jih povzročevali Nemci s pomočjo visokih hijerarhičnih, plemenitaških in dvorskih krogov — in zato tudi ni mogel delati. Ali bo mogel štajerski deželni zbor? Ako ničesar drugega, kaže ravno včeraj in danes priobčeni članek, ki vsebuje vso nemškonacionalno finančno modrost, da je sedanja večina šterilna in nezmožna za vsako delo. K temu pride stanovska in nacionalna sebičnost — in pri koncu smo. Da mi Slovenci pod takimi razmerami mirno gledamo nemški Babilon, je samoobsebi umevno in bi tudi slovenski klerikalci lahko to stvar razumeli . . . Kako štajerska dežela podpira trgovino, industrijo in obrt — to že vemo in smo prepričani, da tudi v prihodnje absolutno ne bode drugače. In povrh tega je tudi treba za take stvari — denarja, ki ga ni.

Kako si dež. odbornik Link predstavlja, da se bodo vsi Štajerci skupno navdušili in skupno plačali dosedanje dolgove, tega ni povedal. Ali „čut za skupnost“ je pri njem tretje univerzalne sredstvo za sanacijo dež. financ. Izrekel je to besedo s postranskim, pomenljivim pogledom na nas Slovence, ki bi naj sedaj na ljubo nemškonacionalni krivičnosti, neumnosti in lahkomišljenosti odlagali izpolnitev naših življenjskih potreb? Povrh tega pa smo mi agrarci in bi vsako enostransko protežiranje še povrh sovražne nam industrije vzbudilo na Sp. Štajerskem hudo kri. V deželnem zboru se bo zato igrala pri proračunu žalostna burka „Zmešnjava nad zmešnjo“ — a z vsebino nad vse sramotnega propada nemško-nacionalne gospodarske mo-

drosti. Stvar slovenskih poslancev mora biti, da bodo Nemcem temeljito izpralsali vest.

Štajerski deželni zbor.

Dopisi in predlogi.

Cesar je sankcioniral zakon, ki dovoljuje nadaljnje pobiranje sedanje deželne doklade na pivo, toda samo do 31. marca. — Grof Lamberg je odložil svoje mesto v odboru za preiskovanje stiftingtalske paname. Izgovoril se je, da je bolan in je odložil tudi svoja mesta v drugih odsekih. — Poslanec Gerlitz je predlagal, naj bi se za učitelstvo mesto dosedanjih krajevnih plač. razredov upeljali osebni in posl. Robič, da bi se odpravil 3. plačilni razred.

Volilna obveznost. Spre- memba obč. vol. reda in obč. reda.

Posl. Benkovič je utemeljeval svoj predlog za uvedbo volilne obveznosti, katera je bila pri uzakonitvi nove spl. in jednake volilne pravice v dež. zbor prepuščena dež. zborom. Deželni odbor bi naj sedaj izdelal zakon, pod katerim bi bil vsak volilni upravičenec pod kaznijo obvezan iti volit. Predlog se je odkazal polit. odseku. Istotako soc. predlog, naj bi se spremenil občinski volilni red tako, da bi prišli do volilne pravice v občini tudi vsi tisti, ki lahko volijo v drž. zbor, pri občinskih volitvah pa ne. — Tudi občinski red bi se naj v toliko spremenil, da bi pri splošnem glasovanju o kaki važni obč. zadevi obveljal sklep onih, ki so došli k glasovanju na shodu obč. volilcev, od onih pa, ki so ostali doma, bi se smatralo, da so s sklepom zadovoljni.

Prvo čitanje. — Prošnje. — Predlogi.

Predlog deželnega odbora glede investicijskega kredita za Dobrno v

znesku 240 tisoč kron je bil odkazan finančnemu odseku. — Prošnja 41 občin v ptujskem okraju glede razširjenja dež. bolnišnice in hiralnice v Ptuj se je odkazalo dež. odboru. Za zadevo sta se skupno toplo zavzemala Ozmec in Ornig. Dež. odb. Robič je izjavil, da bode to mogoče kakor hitro se bode predmetje Kanižo kanaliziralo. — Soc. poslanci so stavili predlog, naj bi se dež. zboru predložilo izkaze o dohodkih dež. doklade na zemljiški, hišni in hišnonajemninski, posebni in splošni pridobninski davek, da se morejo do-
gnati temelji za progresivni davek.

Politična kronika.

a Reforma v avstro-ogrski diplomaciji. Krakovski „Gl. Nar.“ smatra vsled izida Fridjungovega procesa reformo avstro-ogrske diplomacije za nujno potrebno. Zunanja avstrijska politika je monopol neke gotove kaste, tako da so ljudje, ki bi bili drugače sposobni za diplom. službo, iz nje izključeni, ako se niso narodili kot plemenitaši. Ta pristranost je rodila vse avstrijske neuspehe, kateri so v zadnjem času ogrožali državo z vojno, ki bi imela nedogledne posledice. Ako bi imela Avstrija v dobi mladoturškega gibanja v Carigradu zmožnejšega zastopnika, bi ne došlo do konfliktov s Turčijo, katere je avstr. industrija plačala s 100 milijoni. Isto velja za Beligrad in mobilizacijo. Avstr. diplomacija razume sicer svojo državo zastopati pri dvornih slavnostih — a kakor hitro se gre za malko važnejše informacije, pa je navezana na drago plačane volune. Demokratični razvoj države se ne sme ustaviti pred vrati ministerstva zunanjih zadev.

v Poslednje zasedanje ruske dume, ki se je pravkar podala na božične počitnice, izkazuje 32 dnevnih in 28 noč-

LISTEK.

Anton Novačan:

Srčev kralj.

Povest iz Slavonije.

I.

V veliki slavonski vasi, nedaleč od Požege, smo sedeli toplega julijskega večera pri čaši sladkega Fruškogorca. Tisti dan je bila nedelja, zato je imel naš „kučedomačina“, priletni nadučitelj Horvat, na sebi še praznično obleko. Njegova hči, vitka in crnooka Zdenka, gladkih in belih lic, pa je bila podobna najmanj Afroditi, ki se obda z vsemi dišavami in lepotičji, da omami lepega Parisa in mu zmeša blagorodno glavico kraljevskih kodrov. Ali Parisa ni bilo med nami, akoravno je okrogli občinski beležnik Petrovič kaj mogočno vzdigoval ramena, ježil obrvi in skušal dati svojim očem izraz posebne važnosti. Družba je bila, kakor se reče, stanovita v veselju, kozarci so se pridno praznili, in zmirom glasneje je klical dobrodušni nadučitelj svojega slugo,

šestnajstletno pohabljenega cigančca: Dušane, još jednu bocu! *)

Medtem se je polagoma zmračilo in neopaženo so se prižgale nebeške luči. Iz za nizkih holmov je ponižno in skromno priplaval beli srp in je razsvetil z medlo lučjo nepregledno ravnino proti jugu, proti severu pa je obilil s svojimi hladnimi žarki rebrovje papuškega gorovja. Na vrtu smo ga pozdravili z otožno pesmijo, Oj mjeseče, oj . . . ki se je pa vsled obilne pijače izvrnila bolj na veselo plat, da se je mesec nejevoljno namrgodil in je šinil v svoji trmi za devišk oblček. Občinski beležnik ga je klical z vsemi sladkimi imeni in pridevki, kakor ljubček, ovčica, zlato moje, kar pa ni pomagalo.

Šele, ko mu je srdito zalučal psovko, grešniče stari, se je pokazal tako nenadoma in tako hitro, kot da bi hotel prašati: Kaj?

Komaj sem čakal, pritajeno zehajoč, da pridejo na vrsto pri vseh Jugoslovanih običajni govori, ker smo že itak prereševali vse hrvaške politične

*) Boca = steklenica.

stranke in vstvarili veliko in močno jugoslovansko državo od Mure do Jadranskega morja. Nisem dolgo čakal, kajti okrogli občinski beležnik se je začel nemirno premikati na svojem sedcu. Pokašljeval in odkašljeval si je, pogladil si je parkrat brado in znojno čelo, mi ostali smo pa povsili glave, ker se tako spodobi, kadar se pripravljajo govorniki na svoj križev pot. Končno se Petrovič vzdigne in zakliče: Gospoda moja, prijetno dolžnost vršim, ako pozdravim v naši sredini . . .

Ni utegnil dalje. Zakaj pred nami je stal, kot bi bil zrasel iz zemlje, vaški pandur. Sprsti se je dotaknil svoje pokvečene uradne čepice in je zajecjal v teški sapi.

— Javljam pokorno, gospodine bilježniče . . . vlovili smo ga, zvezali ga z vrvmi, in ker je kričal, mu je Saša s cunjjo začepil usta . . .

— Koga ste vlovili, je prašal osorni Petrovič, docela v uradnem tonu.

— Tata in razbojnika Dimitroviča. Priplazil se je v selo, da ukrade konja, kakor zadnjič . . ., pokorno javljam, je rekel pandur razburjeno.

— Pridem takoj! Oprostite gospoda, se je obrnil Petrovič k nam, sitnosti, moram iti.

In odšla sta. Petrovič je visoko vzdignil ramena, kakor delajo vsi uradniki kadar imajo opraviti z nižjimi od sebe, razburjeni pandur pa je z živahnimi gestami pripovedoval, kako so vlovili tata in razbojnika.

Na vrtu je postajalo hladno. Sprva smo govorili o nesrečnem tatu Dimitroviču, ki se gospodični prav nič ni smilil. Potem smo umolknil, in jaz sem opazil na obrazu gospoda nadučitelja temno senco, ki je dalaj slutiti, da je pandurjevo poročilo spravilo prej tako veselega domačina na katerikoli način iz ravnovesja. Molč je prekinila Zdenka, ki naju je povabila v sobo in obljubila črno kavo.

(Dalje prih.)

William Ewart Gladstone.

(V spomin stoletnice njegovega rojstva spisal L. Furlani.) Dalje.

Leta 1853. je prevzel Gladstone, kateremu je vseučilišče v Oxfordu poverilo mandat, portfelj fin

nih sej. V sestavi ruskih strank pa so nastale nekatere zanimive spremembe. Stranka oktobristov, ki je štela v začetku 1. zasedanja dume 153 članov, jih je imela ob ob koncu drugega zasedanja le še 137. Pri dopolnilnih volitvah je zgubila 4 mandate. Tekom 3. zasedanja se je od nje ločila skupina 10 ljudi, katera je ustanovila stranko pravih oktobristov in se tesno naslonila na nacionalce. Na tak način je padlo število strankinih poslancev na 123. Stranka „umirjenih pravih“ je narastla na 100 mož v zvezi s „pravimi oktobristi“ 110. Ustanovila se je tudi kmečka skupina iz vseh strank, pa je takoj razpadla. Ravno kar končano zasedanje je bilo zelo plodovito; izmed večjih zakonov je omenjati onega o poljedelstvu in krajevnih sodiščih. Zakon o nedotakljivosti osebe se je znova odkazal posebni komisiji.

Drobne politične novice.

Novi nemiri v Barceloni? Iz Madrida poročajo, da gre general Veiler v Barcelono, ker hočejo tamonji anarhisti znova aranžirati generalno stavko in siloma osvoboditi jetnike od julijskih nemirov.

Za slučaj spopada na Adriji. „Adriatico“ objavlja članek, v katerem pravi, da mora biti pomorski arzenal v Benetkah za slučaj spopada na Adriji opora italj. bojne mornarice.

Krečanske homatije. Londonski „Telegraph“ ve povedati, da je sklenil angl. ministerski svet poslati na Kreta 4 vojne ladije, da „varujejo sultanovo suvereniteto“.

V nižjeavstr. dež. zboru nočejo kršč. socialci podpisati nemško-nacionalnega predloga za zakonito uvedbo nemščine kot poučnega jezika na ljudskih in mešč. šolah.

Ogrska kriza. Lukacs bode najprej skušal doseči indemnitetu za drž. proračun. Današnji jutranji listi imajo sledeči imenik novih ogrskih ministrov: predsedstvo in finance Lukacs, pravosodje Erdely, notranje zadeve Jakabffy, honved Hoffmann, poljedelstvo Feher, trgovino Szerenyi, hrvaški minister — Josipovič.

Historik Friedjung se skuša prati v zagrebških Ranchovih reptilih. „Ustavnosti“ in „Agr. Zeitung“. Napada seve tudi koalicijo. „Obzor“ izjavlja, da se na take napade ne splača odgovarjati. Naj Fridjung ponovi svoje napade v „N. Fr. Presse“, potem pa se bode drugače govorilo z njim.

nistra in je kot tak predložil svoj prvi državni proračun. Gladstone je že zdavnej spoznal, da trpi Anglija na tem, kar imenujemo razredno zakonodajstvo in da treba pomagati onim, ki si sami ne morejo. Njegov prvi proračun kaže tendenco olajšati življenje v bogim, znižati davke na živila širokih mas itd.

Leta 1860. je šel v svojih reformah še dalje. Spoznal je, da bode širokim masam najizdatnejše pomagano, ako se odstranijo vse zapreke, katere ovirajo razširjenje splošne izobrazbe. Kot glavno zapreko je po vsej pravici smatral visoki davek na papir, kateri je popolnoma onemogočil izdajanje poljudnih cenjenih časopisov, kateri bi širili znanje in kulturo v najširše sloje prebivalstva, ki so bili do tedaj v tem obziru poplunuoma zanemarjeni. Vsaka šlevilka najbolj cenjenega političnega lista je stala takrat 6 p (60 v) ter je bilo vsled tega čisto nemogoče, da bi si jo delavec, obrtnik ali mali trgovec kupil. Dokler se to temeljito ne spremeni, to je Gladstone dobro vedel, je nemogoče vzbuditi v teh masah interes za politična in gospo-

Glede volilne reforme na Pruskem pravi prof. Laband v „Deutsche Juristen-Zeitung“, da ne kaže nove volilne reforme na Pruskem prikrojiti po vzorcu splošne volilne pravice v nemškem drž. zbor, temveč se naj uvede sistem proporcionalnih volitev, po katerem se bode vsakemu stanu in vsaki politični tendenci dalo primerno zastopstvo.

Dnevna kronika.

o Nár. Jednota Pošumavska, češko narodno obrambno društvo za Češki les in južno Češko, šteje sedaj 667 podružnic, 28 ženskih in 639 moških. — Minulo leto se je ustanovilo 31 novih društev. Društvene agende so se tako pomnožile, da dela sedaj v pisarni 7 konceptnih moči in so se morali društveni prostori zelo razširiti.

Mraz v severoamerikanskih združenih državah. V celi vzhodni polovici severoameriških združenih držav vlada kakor smo že kratko poročali, strašen mraz. V nekaterih krajih je padel toplotomer do 36° pod ničlo. Celo na Floridi, kjer je drugače milo podnebje, imajo 6° pod ničlo in vse se boji, da pomrznejo oranžni nasadi. Siromaščina, ki je vsled tega v teh krajih nastala, se ne da lahko popisati. Mraz je došel docela nepričakovano in niso bili nanj pripravljeni zlasti ubožnejši ljudje. Stotine ljudi brez strehe je prebilo v policijskih zaporih, v ostudnih kletah in luknjah noči. V ubožnejših mestnih delih si ljudje sploh ne morejo kupiti premoga, ki se je vsled nenavadnega mraza silno podražil in zmrzujejo. Saj še premožnejši ljudje kuhajo in se grejejo skupno. — Nekateri dobrodelne družbe dele premog — a seveda ne morejo zadostiti vsem prošnjam.

v Na Krasici pri Reki ponesrečenima zrakoplovcema namerava berolinsko zrakoplovno društvo postaviti na mestu nesreče spomenik.

v Okoli 1000 kron čistega za našo šolsko družbo bodo dale znane češke slavnosti v Plznji.

v Desetletnico časnikarskega delovanja v Reki je 3. tm. slavil znani hrv. politik Fr. Supilo, danes najpopularnejši mož na Hrvatskem. Vrlemu boritelju za pravice naroda in za jugoslovansko jedinstvo tudi mi iskreno čestitamo!

o Tržaški škof Nagl je že imenovan za koadjutorja kardinala Grusche na Dunaju.

o Narodni mecen. Dr. Žerjavič, župnik v Mariji Bistrici na Hrvatskem, odločen narodni duhovnik in nasprotnik klerikalnega gibanja, bivši narodni zastopnik, je daroval svojo hišo v Zagrebu, vredno 200.000 K, za ustanovitev tehnične fakultete ali tehnične šole; 20.000 K je pa daroval za zgradbo Sokolskega doma v Zlatarju.

o Na čast veleizdajnikom, ki so bili izpuščeni — kakor smo poročali — iz ječe, je priredilo zagrebško občinstvo sijajen komerz, na katerem se je v navdušenih govorih slavila nerazrušna sloga Hrvatov in Srbov.

Dopisi.

o Iz Ljutomera. Letos nam je priredil „Murski Sokol“ zopet enkrat Silvestrov večer, kateri je po svojem obširnem vspredu presegal vse prejšnje. Pod vodstvom neumornega našega pevovodja g. Zacherla prednašane pesmice so se dopadle vsem, posebno pa pesem „Naša zvezda“, s krasnim bariton-solo znanega g. Dijaka. Dobro so uspeli tudi orkestralne točke sporeda, med katerimi je žel buren aplavz trio ge. Seršenove, g. Zacherla in g. Herzoga. Komični prizor „Iz našega parlamenta“ je vzbujal precej smeha. Vedno molčeči poslanec Molk (g. Horvat) je pogodil svojo vlogo izbornu, kljub temu, da goji posebne simpatije do šepetalca; njegova ženka (gdč. M. Karbova) se je vglobila docela v svojo ulogo ter jo tudi izbornu, kot vselej, doigrala. a Nežka (gdč. Trezika Seršenova) je predstavljala brbljavu hišno res imenitno. Še nekoliko vaje in imeli bomo zopet dobro novo igralko med našimi diletanti. Živa slika „Slovenija in Sokoli“ je naredila globok utis na vse navzoče. Človeku je srce utripalo navdušenja in radosti ob pogledu na mično skupino sokolov in sokolic z ljubko boginjo Slovenijo v sredi. — Nastop starega in novega leta pa je navzoče očaral. — Uloga starega leta, starke, polne obupa, ki vidi za sabo že smrt, ki vidi, da zanjo ni rešitve, pa še zadaja človeštvu z naslado udarec za udarcem dokler ne naredi vsemu konec 12. ura — bi težko našla boljše predstavljalko, kot je gdč. Pavla Repičeva. Novo leto pa — devo polno ljubezni do človeškega rodu, ki prinaša človeštvu nove upe, nove nade ter blagoslavlja bodoče naše delovanje — je deklamovala posebno ljubko in dovršeno gdč. Anica Seršenova. Obe deklamaciji ste delo g. iur. Vek. Vršiča. Splošno mnenje je, da je cela prireditel izvrstno uspela, na kar bi opozoril posebno tiste ljutomerske „slovenske“ tržane, ki so posetili ta večer raje nemčursko tombolo pri Strasserju, nego našo narodno zabavo. Sramota! — Drugič več!

Štajerske novice.

o Plašč po vetru . . . „Slovenec“ je pisal dne 13. dec.: „O procesu Friedjung smo obširno poročali, podali smo sliko razmer, kakor sta jih dr. Friedjung in urednik „Reichspost“ dr. Funder velikopotezno podala in razgrnila pred vso evropsko javnostjo zanimive zapletljaje na jugu, ki so se odigrali

pred aneksijo . . .“ Kako je tistikrat blatil „Slovenec“ Supila in hrvaško-srbsko koalicijo, je splošno znano in je ravno Narodni Dnevnik pribil čudno okolščino, da se je „Slovenčeva“ pisava popolnoma strinjala s pisavo vseh nemških vladnih listov. Potem pa je došla strašna blamaža Friedjunga, Aehrenthala in tt., oglašajo se od vseh strani glasovi, ki pravijo, da bode treba temeljite spremembe avstr. politike na jugu — in čujte, kaj piše „Slovenec“ z dne 4. jan.: „Kako kratkoviden je avstrijski sistem, kaže slučaj, da od vlade inspirirani listi zopet trosijo okoli bedaste vesti iz Srbije. . . . Naša vlada se hoče v jugoslovanskih rečeh po vsej sili vedno blamirati.“ — Pa bognedaj, da bi kdo „Slovenca“ sumil kakih zvez z Dunajem in vlado! „Vladno“ je po trditvi klerikalcev slovensko napredno časopisje . . . Čakajo nas Jugoslovane še čedne reči, ako bi vodili njihovo politiko ljudje „Slovenčeve“ baže!

a Nemški divjaki v Ptuj. Podivjanost in surovost ptujskih Nemcev nam je Slovincem od predlanskih nemških tolovajstev še v živem spominu. Pod zaščito župana Orniga postajajo ti ljudje vedno predrznejši in nesramnejši in ako bo šlo to tako naprej, re bode v kratkem pred temi tolovaji nihče več varen. Svojo slavno nemško kulturo pokazali so ti nemški divjaki zopet v zadnjih dneh preteklega tedna. Tukajšnje društvo nemških železničarjev „Germania“ je vzelo na piko novega postajenačelnika g. Reichel-a, kateri je skozi in skozi pošten in pravičen mož ter ne trpi, da bi železničarji delali vsenemško politiko. Društvo „Germanija“ je do sedaj imelo velik vpliv v Ptuj in je celo zahtevalo, da vsak železničar in vsaki železniški delavec mora biti član tega društva, da mora biti vsak naročen na „Stajerca“ in da mora vsak, ki ima otroke, iste pošiljati v nemško šolo! Kdor se tem pogojem ni podvrgel, ni dobil službe ali pa je bil odpuščen, ozir. prestavljen. Novi postajenačelnik pa se od teh ljudi ni dal komandirati in je celo preskrbel, da je bilo par kričačev odpuščenih, ozir. prestavljenih. In vsa sveta nemška jeza vrgla se je sedaj na g. postajenačelnika! Na Silvestrov večer napravili so mu na postaji velikansko nemško mačjo godbo, prepevali „Die Wacht

mors) pravico razpolagati z državnimi financami t. j. dajati ali preklicovati zakone, tikajoče se davkov in drugih državnih dohodkov.

Parlament je preklical in odpravil zakon o davku na papir, zato nima zbornica lordov pravice to breme, katero so narodu njega izvoljeni zastopniki odvzeli, zopet naložiti. Grozil je velik ustavni konflikt. Zakon je bil za eno zasedanje odložen, lordi so se v tem času prepričali, da je na Gladstoneovi strani in da bi jim nove volitve prinesle samo škodo, zato so se kakor vselej, ko je parlament zakon vdrugič nespremenjen sprejel, lepo potuhnil in so to „revolucionarsko“ reformo tudi mirno sprejeli. Sedaj je bil šele mogoč razvoj angleškega časopisja in razširjenje splošne in politične izobrazbe v najširše kroge.

Kot prva in logična posledica posplošenja izobrazbe je bil zakonski predlog o razširjenju volilne pravice, ki ga je Gladstone parlamentu predložil. Parlament je pa bil utrujen in oholovljen in ni kazal prav nič veselja do te reforme, katera se je zdela konservativcem in zmernim liberalcem preda-

sežna, radikalcem pa prepohlevna.

To kilavo razpoloženje v parlamentu je dalo lordom poguma, da so bili pripravljeni reformo odkloniti. Lord Russell (premier) je vsled tega s celim kabinetom odstopil čeprav je razpolagal še z majhno večino v parlamentu. Sledilo mu je konservativno ministerstvo z lordom Derbyjem kot predsednikom in Gladstonovim nasprotnikom Disraelijem. Disraeli, ki je s tako zgovornostjo še nedavno pobijal Gladstoneovo reformo, je nekoliko mesecev kasneje (1867 l.) sam predlagal še radikalnejšo kakor je bila ona njegovega tekmeča. Vedel je le predobro, da se prav izdatno razširjenje volilne pravice ne da več odlagati in znano mu je bilo tudi, da ako je on ne izvede, jo bode izvršil Gladstone, ko pride zopet na krmilo. Disraeli je upal, da s to liberalno reformo zada svojemu staremu rivalu smrten udarec, zato se je z njo prav zelo podviral. Pa to mu je malo pomagalo. Konservativci se niso dolgo vzdržali na vladi ter so se morali zopet umakniti liberalcem.

Dalje prihodnjic.

am Rhein", razbili so vrata in udrli v postajino pisarno ter grozili tam uradnikom z revolverji! Slavna ptujski policija, ki vidi in sliši vsakega Slovenca, ako na ulici „živjo“ zakliče, seveda o tem tolovajskem činu ptujskih nemških divjakov ni ničesar slišala in ničesar videla. In kaj poreče k tem slavno c. kr. državno pravdnistvo?

o Novoustanovljene podružnice Ciril-Metodove družbe l. 1909. Minulo leto je bilo jako plodono. — Na Kranjskem se je ustanovilo 18. novih podružnic, 3 so oživele. Na Štajerskem se je ustanovilo 9 novih podružnic, in sicer: Dramlje, Gaberje pri Celju, Gornjigrad (ženska), Št. Pavel pri Preboldu, Petrovče, Ribnica na Pohorju, Ljutomer (ženska), Planina, Poljskava, Pragersko. 7 spečih je pa zopet oživel. Vsled raznih krajevnih ovir se še niso mogli vršiti ustanovni občni zbori že na novo potrjenih podružnic v Središču, Činžatu, na Bizeljskem (ženska), pri Sv. Jakobu v Slov. goricah in v Framu. Zaznamovati nam je torej v preteklem letu na Štajerskem 9+7+5 novih organizacij naše slovenske šolske družbe. Spi samo še podružnica v Šoštanju — edina na Štajerskem. — Na Koroškem so se ustanovile 4 nove podružnice, 2 ste oživele. Na Goriškem se je ustanovilo 10 novih. Torej se je skupno ustanovilo 42 novih podružnic, vrhutega pa še v Ameriki 9.

v „Svoji k svojim“ v Celju! Po lanskih septemberskih dogodkih smo opazili, da je zlasti pri nas v Celju pojemala slovenska malomarnost in da so celjski Slovenci in Slovenke izvemšili par nepopoljšivih boljših izjem res podpirali le domače slovenke obrtnike in trgovce. Bili smo upravičeno ponosni na to disciplino in narodno doslednost, ki je lahko služila v zgled drugim krajem po Slovenskem. V zadnjem času pa se zopet kar kopičijo pritožbe in navedli bi lahko celo vrsto žalostnih slučajev, kako se polagoma zopet vse pozablja. V tem pa ne smemo in ne bomo več popuščali in prizanašali. Naši ljudje naj povsod v slovenskih trgovinah zahtevajo svoje potreščine — trgovci pa morajo tudi gledati, da si svoje zaloge izpopolnijo in solidno postrežejo! Imamo v Celju obrtno in trgovsko društvo, naloga teh dveh organizacij bi bila, da tozadevno nekaj več storijo, ko doslej, samo pritoževanje ne izda. Dolžnost teh organizacij bi bila, da kontrolira tudi svoje člane, ker le na zdravi podlagi je mogoč razvoj slovenske obrti in trgovine v Celju. To, da je danes v Celju ta ali oni obrtnik ali trgovec zaveden in odkrit Slovenec, to danes nobenemu več ne škoduje, obratno od tega ima oddnedodne le večji dobiček. Tega se morajo zavedati že tudi enkrat naši obrtniki in trgovci in v tem smislu tudi ravnati. Skrajni čas bo, da v tem pogledu obojestransko zopet enkrat revidiramo naše postopanje.

d Klub napr. slov. akademikov v Celju vabi k predavanju tov. jur. Kosija „O akademični svobodi“. Predavanje se vrši v ruščici sobi Narodnega doma ob 8. uri zvečer in je namenjeno v prvi vrsti visokošolcem, na kar se isti prijateljsko vabijo.

z II. narodna zbirka „Kluba naprednih slovenskih akademikov“ v Celju izkazuje 1991 kron dohodkov; stroški znašajo 13710 K. Pod nadzorstvom „Narodnega Sveta“ se je torej razdelil znesek 1853 K 10 h sledeče: Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 600 K. Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju 100 K. Podporno društvo za slovenske visokošolce v Gradcu 100 K. Podporno društvo za slovenske visokošolce v Pragi 100 K. Dijaška kuhinja v Celju 100 K.

Dijaška kuhinja v Mariboru 100 kron. Klub za ljudske knjižnice 100 K. Narodni svet 100 K. Prosveta za ljudsko knjižnico v Poljčanah 50 K. Slovensko plan. društvo (Savinska podružnica) 50 K. Ljudska knjižnica v Ljutomeru 50 K. „Bodočnosti“ v Ptuj za ljudske knjižnice 50 K. Ljudska knjižnica v Ptuj 50 K. Ljudska knjižnica v Slovenjgradcu 20 K. Društveni dom v Hrastniku 50 K. Sokol v Šoštanju 50 K. Socijalni odsek zveze štajerskih slov. učiteljev in učiteljic 50 K. Božičnica v Laškem trgu 30 K. Št. Iljski dom 3 K 10 v. Vsled poziva „Straže“, naj njeni somišljeniki mesto za našo zbirko darujejo obmejnim Slovincem, je sklenil „Klub“ darovati za Št. Iljski dom le zneske, ki so bili izrecno v ta namen darovani. Končno naj še omenimo, da smo se pri razdelitvi ozirali na vse prošnje, ki so nam došle iz Štajerske.

Klub napr. slov. akademikov v Celju.

d Rokovnjači nastopijo torej po dolgem času zopet na celjskem odru jutri na Tri kralje. Že dejstvo, da je to zraven „Legijonarjev“ ena najlepših slovenskih narodnih iger, mora privedi vsakogar v gledališče. Drugič: če se je kdaj reklo, da se morejo celjski diletantje meriti s poklicnimi glumači, velja to pač pred vsem za naše narodne igre. Naš režiser Rafko Salmič, ki nastopi v „Rokovnjačih“ kot Blaž Mozol, ima za to največje zasluge. Če še omenimo, da je godbeni del v rokah gosp. dr. Lpavca iz Št. Jurja ob Južni žel., mislimo, da smo povedali dovolj.

d Vstopnice za jutrišnjo predstavo „Rokovnjačev“ naj si po možnosti preskrbi vsakdo že v predprodaji: trafika v Narodnem domu. To velja posebno za sedeže. Naj se slavno občinstvo ozira na to željo, da ne bo zvečer naval na blagajno prevelik.

Začetek predstave „Rokovnjačev“ je točno ob 7. uri.

a Trgovski ples. Novi seznam naslovov se je sestavil in se bodo vabila v kratkem razposlala. Ako bi kedo pomotoma ne dobil vabila, naj to oprosti in se za istega zglaš ali pri „Slov. trg. društvu“, ali pa pri predsedniku plesnega odseka g. Pricu. Opozarjamo, da se ples vrši dne 23. t. m. in nas le še malo časa loči od tega dneva Ples aranžira g. Salmič.

d Iz Št. Jurja ob Juž. železnici. Zabavni večer na Staro leto, ki ga je priredila „Knjižnica“ v Št. Jurju svojim članom, je vrlo dobro uspel. Razvedrila je bilo obilo. Igrici sta splošno ugajali, smehu je bilo dovolj. Prisrčna hvala vsem sotrudnikom, posebno gospodičnam in g. Rotterju iz Celja, ki je s svojimi izbornimi šaljivimi samospevi dosegel najboljši uspeh. Ugajali so tudi zelo Hrvati tamburaši, ki so nam prodajali pristne slov. narodne pesmi. Konečno je povdarjal g. predsednik, da velja knjižnica za nekako središče narodnega izobraževalnega dela v našem trgu ter se zahvaljeval vsem članom za blago naklonjenost dosežaj in prosil seveda iste tudi za naprej. Konečno je želel vsem skupaj veselo Novo leto. Mladi svet je seveda potem še plesal in rajal do pozne ure.

Slov. kmetijsko šolo v Št. Jurju ob J. ž. so včeraj slovesno otvorili.

d Iz finančne službe. Prestavljen je finančni nadpaznik Trojko iz Rogatca v Maribor, Jakob Košič iz Maribora v Rogatec in Mihael Ferenčak iz Vranskega v Rečico.

d Imenovanje. Avstr. veterinarski delegat v Zagrebu, višji živinozdravnik A. Korošec je imenovan za veter. nadzornika na svojem mestu.

d Iz davčne službe. Imenovana sta za davčna praktikanta abs. učiteljski A. Grab v Gornjemgradu in

višji gimnazijec A. Petek v Mariboru. — Prestavljen je davčni asistent g. Ferd. Tičar iz Rogatca v Šoštanj.

o Od finančne službe. Premeščeni so: g. Ernest Cajnko, finančni respicijent v Radgono; g. Anton Šerbec, fin. respicijent v Ormož in g. Josip Volavšek, finančni nadpaznik k Sv. Jurju ob Ščavnici, vsi kot oddelkovodji. Nadalje so prestavljeni finančni nadpazniki g. Anton Stručlj iz Laškega trga v Radgono in g. Franc Repolusk iz Ljutomera k Sv. Jurju ob Ščavnici. V pokoj je stopil respicijent Ožbald Drevenšek iz Ptuja.

v Imenovan je pravni praktikant pri okrožni sodnji v Mariboru, Milan Gaber za avskultanta.

z G. dr. Rybáča vneto brani včerajšnji — „Slovenec“ proti „N. Dnevniku“, na svoj način seveda, ne da bi se niti dotaknil stvarnih izvajanj v naši notici. G. dr. Rybáča spominjamo samo na znan pogovor: Po slabi tovaršiji rada glava boli! Vrana vrani ne izkljuje oči — in ko se poravnata Lampe in Ukmar, pa bodeta oba skupno nagradila tržaško politiko za usluge klerikalcev! In človek slednjič ne more reči, da bi ne imela prav, saj — hvalenosti klerikalizem ne pozna.

d Klerikalna društva. Klerikalnih bralnih in izobraževalnih društev, mladeniških in dekliških zvez ter enakih bratovščin je sedaj po celem Slovenskem 382.

d Iz Mozirja. Takaj so pri občinskih volitvah dne 3. prosinca z groznim porazom klerikalcev zmagali v vseh razredih naprednjaki. Vsa čast naprednim volilcem, ki so tako vztrajno stali na napredni strani! Obširnejše prihodnjič. — Volilec.

d Ljubeznjiva dolžnica. 36 letna omožena posestnica Franca Poterč iz Žerjavc, nagla in jezljiva ženska, je grozila svojemu očimu Rotarju, ki ima od nje dobiti 200 K, ko jo je tirjal, da ga bo ubila. Za to ji je mariborsko sodišče prisodilo 4 mesece ječe.

Slovenjebistriški okrajni zastop je odobril proračun za l. 1910. Ta izkazuje dohodkov 9500 kron, skupnih potrebščin za 72.097 kron. Primankljaja je torej 62.597 K, kateri se bode pokril z okrajnimi dokladi.

d Seno se sedaj na Zg. Štajerskem plačuje 10—12 K za stot, slama 7—8 K.

d Iz Hrastnika. Nedavno se je sklenilo na občnem zboru hrastniškega „Sokola“ sezidati si „Sokolski dom“ Krvavo ga potrebujemo, ker imamo mnogo društev, ki se nahajajo v prostorih, kjer se jih postavi lahko danes ali jutri na cesto. Bil bi torej „Sokolski dom“ nekak društveni dom, bil bi zbirališče vseh društev. Da nam je treba takega zbirališča, je očitno, ker bomo z našimi narodnimi nasprotniki boj na nož. A naša mala peščica in ogromni neredni davki nikakor ne krepijo upanja, da bi se kmalu dvigal nad našo po narodnih nasprotnikih hudo ogroženo dolino „Sokolski dom“. Obrčamo se zato na naše sobrate, na naše mecene, denarne zavode in na širno slovensko javnost, naj se o priliki spominja slovenskih bratov v Hrastniku in naj prispeva kakšen kamen k zgradbi našega „Sokolskega doma“, naj skupno z nami pomaga zaveziti sovražni tok, ki divja proti osrčju slovenskega ozemlja! Na zdar!

d 120.000 tisoč kron čistega dobička je imela „Südmark“ pri svoji loteriji. Slovincem je moči samo svetovati, naj napravijo nekaj enacega!

v Nakup. G. Brenčič v Ptuj je prodal svojo opekarno v Ragoznici za 98 tisoč kron tvrdki Celotti in Tolazzi v Ptuj. Škoda za slovensko podjetje!

v Ptujski okr. zastop izkazuje za l. 1910 166.372 kron izdatkov in 48.318

K dohodkov. Primankljaj se bode pokril s 40 odstotno okr. doklado.

v Občini Breg pri Ptuj je dovolil ptujski okr. zastop, da si najme posojila 18 tisoč za nakup Šimenkovega zemljišča kot stavbišča in 30.000 kron za gradnjo nemške šole. Te bo nova ponemčevalnica za desni ptujski breg.

o Poziv. Franc in Karol Korpál, rojena v Ptuj, na Štajerskem, se pozivljata s tem, da naznanita njih sedanje bivališče svoji sestri Ani Wucenov v Bernstein 905 Streator-II. Severna Amerika.

d V Novi vasi pri Ptuj je zgorel 28. grudnia l. l. mlin Marije Ljubec. Goreti je začelo pri belem dnevu. Ali je nesreča ali pa zlobna roka vzrok požara, ni znano. Škoda je zdatna.

d Nesreča. Dne 3. prosinca t. l. skoči nepričakovano iz Stanitzve gostilne na Bregu pri Ptuj natakarka z belim predpasnikom. Mimo peljajočemu se Mihalu Kozel, posestniku na Pobrežju, se splaši konj. V diru se prevrže voz. Vsled padca se hudo poškodujeta posestnik sam in njegova žena Marija.

d „Meduličeva“ umetniška razstava v Ljubljani še bode odprta do srede meseca januarja. Hrvatska vlada bode poslala posebno komisijo, da kupi nekatere slike.

d Iz Maribora. Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral gosp. Srečko Berlič 9 K 10 v. v Narodnem domu v veseli dijaški družbi. Hvala prisrčna! — Dalje se je skupilo pri Silvestrovem večeru v Narodnem domu 30 K 50 v za nekaj steklenic darovanega vina, ki ga je prodala gospica Posebova. Ta znesek je namenjen za C. M. obrambni sklad od streni moške podružnice.

d Novoletne zabave v Studenih pri Mariboru. V noči od 1. na 2. jan. se je zbralo v Majheničevi gostilni več delavcev, da bi mlado leto pošteno zalili. Okrog polnoči pa se je začel prepir in običajna ekspedicija pod milo nebo. Pri tem je nekdo sunil Julija Godeca v prsi z nožem 6 cm globoko. Krivca še niso našli. — V nedeljo so pa nekateri, očitno pijani delavci zažgali seno posestnika Scherbauma iz Maribora.

v Ob Novem letu in božičnih praznikih so nabrali Čehi za svoj milijonski dar Osrednji šolski matici skoraj 200 tisoč kron v gotovem novcu. Zbirka je dosegla sedaj 752.417 kron.

v Telefonično je sedaj zvezan Gradec s Frankobrodom v Nemčiji. — V Orehovcih pri Zg. Radgoni je pogorela na Starega leta dan Kodoličeva viničarija. Zažgali so otroci.

o Društvo „Domovina“ v Gradcu ima 9. t. m. ob 4. uri pop. v društvenih prostorih svoj letni redni občni zbor. Dnevni red: poročilo tajnika, blagajnika, gospodarja, knjižničarja in revizorjev; volitev novega odbora in služajnosti. Gostje dobro došli. Odbor.

Kranjske novice.

z Kranjski deželni zbor bo imel plenarne seje menda šele prihodnji teden. Sedaj zbirajo odseki.

z V Ljubljani je bilo v l. 1909 257 društev in sicer 208 slovenskih in 49 nemških. — Umrlo je v Ljubljani lani 1284 oseb, za 77 več nego l. 1908 in za 1 manj ko l. 1907.

a „Ljudski dom“ kot zavetišče vseh klerikalnih organizacij v Ljubljani nameravajo tam sezidati. Ustanovila se je v to svrhu zadruga „Ljudski dom“, ki bi naj stvar izvedla.

a Javno čitalnico namerava ustanoviti socijalistično izobraževalno društvo „Vzajemnost“ v Ljubljani.

a Klub narodnonaprednih kranjskih poslancev je imel danes dopoldne sejo.

Roroške novice.

o Višek infamije. Na mnoge pri-
tožbe Slovencev, da se na drž. kolo-
dvoru v Celovcu ne dobi voznega listka
na slovensko zahtevo, je ravnateljstvo
v Beljaku odgovorilo, da dotičniki
niso zahtevali voznega listka
v slovenščini, marveč na ne-
razumljiv način, vsled česar
so sami zakrivali, da ga niso
dobili. A lepše še pride. — To isto
ravnateljstvo je poslalo te dni škofij-
skemu ordinarijatu v Celovcu vlogo, v
kateri opozarja ordinarijat
da veliko duhovnikov v Ce-
lovcu zahteva vožne listke
„na nerazumljiv način“ in da
zato ravnateljstvo ordinari-
jatu naroča, naj svojo duhov-
ščino opozori, da naj zahteva
vožne listke v nemščini. — Ali
si morete predstavljati še večjo infam-
nost od strani državnega urada? Pa
pravijo klerikalci, da so zrušili nem-
ški sistem!

Primorske novice.

o Protestne shode sklicuje nar.
napredna stranka na Goriškem za jutri
6. t. m. v Komen, na Cesto in v Tolmin.

o Gibanje proti latinizaciji v
cerkvi je po Istri vedno mogočnejše.
Dne 2. jan. je v Buzetu začel župni
upravitelj Kurelič peti mašo po Na-
glovi odredbi. Cerkev je bila nabito
polna. Ko je duhovnik zapel latinski
„Gloria in excelsis Deo“, je ves narod
naravnost bežal iz cerkve. Prišli so pa
v njo nekateri Italjani, ki jih dozdej
nikdar ni bilo videti v cerkvi. Smešno
naravnost je bilo videti, kako je neki
socialist z odprtimi mašnimi bukvi-
cami latinsko pel. Da je bila to le de-
monstracija proti Slovanom, je več ko
jasno. — Jutri se vrši v Vodica v
Istri velik shod proti latinizaciji v
cerkvi.

o Protestnega shoda zoper laška
in slov. klerikalna nasilstva minolo ne-
deljo v Gorici se je udeležilo do 1000
ljudi. Govorila sta A. Gabršček in dr.
Treo. Sklenila se je resolucija, s ka-
tero se odločno obsoja zvezo dr. Gre-
gorčiča z laškimi liberalci in nezasli-
šano nasilstvo, s katerim je ta zveza
uničila izvolitev treh slovenskih po-
slancev.

o V slov. gledališču v Trstu go-
stuje jutri slavni umetnik Ignacij Boršt-
nik, član kralj. dež. gledališča v Za-
grebu.

o Tržaško slov. gledališče go-
stuje dne 8. t. m. v Gorici; uprizori
slavno Ibsenovo dramo „Nora“.

o V Sežani je umrl nagle smrti
lekarnar g. F. Ritschel.

Po svetu.

o Največjo šolo so otvorili v New
Yorku. Ima 23 nadstropij in 200 sob
za po 50 učencev, tako da lahko šolo
obiskuje 10.000 otrok.

a Znani bankir Spencer Trask se
je peljal v zadnjem vozu Motreal-
ekspresnega vlaka. Ko je ta nenadoma
na odprti progi obstal, je trčil od
zadi vanj tovorni vlak in zadnji voz
popolnoma razdjal. Traska je ubilo.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Štajerski deželni zbor.

z Gradec, 5. jan. Danes je uteme-
ljujeval dež. posl. dr. Kukovec svoj
predlog o ustanovitvi slov. meščanskih
šol v Žalcu, Št. Jurju in Celju. O tem
važnem predmetu je govoril tudi dr.
Verstovšek. Predlog se je izročil šol-
skemu odseku.

Kriza na Ogrskem.

z Budimpešta, 5. jan. Popolnoma
izključeno je, da bi cesar dovolil Lu-

kacsu kakršnekoli narodne koncesije.
Tudi Kossuthova stranka ga ne bode
podpirala. Nasproti pa ve povedati
„Pesti Naplo“, da še niso pretrgane
vse zveze med Justhom in Lukacsem,
temveč, da še vedno vodita grof Bat-
thiany in drž. posl. Lazar pogajanja,
ki se sučejo okrog sledečih točk: 1. Iz-
java kraljeva, da lahko prične ogrska
vlada s pripravljalnimi deli za samo-
stojno banko. Državni zbor glasuje
zato še za dveletni bančni provizorij.
Ako bi Avstrija ne dovolila ločitve
banke, bi Ogrska samostojno postopala
v tem vprašanju. 2. Splošna in enaka
volilna pravica. 3. Progresivna davčna
reforma.

z Budimpešta, 5. jan. Lukacs je
imel danes sestanek z bivšim minister-
skim predsednikom Wekerlom. Govorilo
se je o politični krizi.

Nesreče avijatikov.

o Pariz, 5. jan. V Saint Cyru je
delal avijatik Santos Dumont poskuse
s svojim vzletalnim strojem, kateri bi
se skoro tako nesrečno končali ko pri
Delagrangu, ki je našel pri tem svojo
smrt. Stroj se mu je zvrnil, a Dumont
je srečno ušel z nekaterimi praskami.

o Pariz, 5. jan. Blizu Chalonsa se
je ponesrečila zrakoplovka De la Roche
pri poskusih s svojim vzletalnim stro-
jem. Padla je tako na tla, da je ne-
zavestna obležala in sedaj toži o no-
tranjih bolečinah.

Fallieres v Švici.

a Beru, 5. jan. Letos obhaja Sa-
vojsko 50 letnico, kar je združena z
Italijo. Takrat obišče Fallieres deželo
in pride tudi v Bern.

Različne novice.

a Petrograd, 5. jan. Nadvojvoda
Friderik je dospel sem, da zastopa ce-
sarja Franca Jožefa pri pogrebu veli-
kega kneza Mihaela Nikolajeviča.

Društvene vesti.

a Društvo za tujski promet v Raj-
henburgu priredi v nepeljo, dne 9. ja-
nuarja 1910 svoj III. planinski ples.
„Žegnanje na Kumu“ v vseh prostorih
restavracije „Unschuld“ v Rajhenburgu.
Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina:
1 K za osebo, obitelj 2 K.

a Učiteljsko društvo za ljutomerski
okraj ima svoj občni zbor v četrtek,
den 13. prosinca predpoldne ob 10. uri
v Ljutomeru po sledečem sporedu: 1.
Zapisnik zad. zborovanja. 2. Dopisi.
3. Poročila: tajnikovo, blagajnikovo,
knjižničarjevo in pevovodjevo. 4. Vo-
litev novega odbora. 5. H. Družovičeva
metodika petja in njegove pesmarice
za ljudsko šolo. (Fran Cvetko). 6. Slu-
čajnosti.

o Iz Rogoznice pri Ptuj. Kmetij-
sko bralno društvo v Rogoznici pri
Ptaju priredi dne 9. januarja t. l. ob
4. uri popoldne v prenovljeni gleda-
liški dvorani „Čitalnice“ v Ptaju tri-
dejsko burko „Moč uniforme“. Snov
za to igro je povzel pisatelj J. Štoka
iz vsakdanjega življenja in je polna
komičnih prizorov. Uglasbil jo je H. O.
Vogrič zelo srečno, in se odlikuje s
krasnim petjem (dvo- in samospevi).
Po gledališki predstavi je prosta za-
bava v spodnjih čitalniških prostorih
s petjem, tamburanjem, šaljivo pošto
itd. Čisti prebitek je namenjen za uni-
formo narodni godbi in za stalni gle-
dališki oder bralnega društva v Ro-
goznici. Oboje društev ima veliki pomen
za omiko in narodno probujo prostega
ljudstva. Pričakuje se torej obilna ude-
ležba, da društvo lahko dovrši svojo
nadaljno nalogo. Odbor.

a Učiteljsko društvo za ptujski
okraj zboruje v četrtek, dne 13. jan.
t. l. ob 10. uri dopoldan v ptujski oko-
liški šoli po sledečem sporedu: 1. Do-
pisi. 2. Letno poročilo: a) tajnika, b)
blagajnika, c) volitev pregledovalcev
računov. 3. Volitev odbora. 4. Preda-
vanje tov. Rozbunda: „Teoretični in
praktični pouk na čebelarški šoli na
Dunaju“. 5. Določitev časopisov in knjig
za tekoče leto. Poroča knjižničar. 6.
Slučajnosti. K mnogobrojni udeležbi
vključno vabi odbor.

a Slovenjebistriško učit. društvo
zboruje dne 13. t. m. ob 10. uri do-
poldne v veliki dvorani hotela „Av-
strija“ v Slovenski Bistrici. Spored:
Dopisi. Predavanje g. prof. Lavtarja.
Računi. Volitev novega odbora. Poro-
čilo socialnega odseka. Slučajnosti. Z
ozirom na predavanje g. prof. Lavtarja
se vabijo tudi neudje k zborovanju.

Tržne cene.

4. januarja.

Dunaj. Borza za poljedel-
ske produkte. Tendencia tukajšnjega
trga je bila zelo trdna, vendar ni došlo
do večje kupčije, ker je bil konzum
zelo rezerviran. Za pšenico so se zvi-
šale cene za 10 vin.

Budimpešta. Svinjad: ogrske
stare, težke 148 do 150 v. mlade težke
156 do 158 vin., mlade, srednje 156
do 158 v. mlade, lahke 146—150 vin.
zaloga 21.874 komadov. Prignano 49
komadov, odgnano 467. Ostalo torej
21.456 komadov. Tendencia mirna.

Budimpešta. Pšenica za april
K 14'14, pšenica za oktober K 11'80,
pšenica za maj K 13'93, rž za
april 9'89, rž za oktober K 8'90, oves
za april 7'60, oves za oktober K —, —,
koruza za maj 6'66, ogrščica za avgust
13'50.

Sladkor. Trst. — Centrifugal
Pilés prompt K 35'1/4 do K 36—, za
jan.-marec K 35'1/4 do K 36'1/8. Ten-
denca: stalna.

Sladkor, Praga. Surovi sladkor
prompt K 28'85, nova kampanja kron
24'80. — Tendencia trdna. Vreme:
oblačno.

„Podpornemu društvu za slovenske
visokošolce na Dunaju“ so poslali od
15. nov. pa do 15. dec. sledeči gg.: Po
400 K: Ljubljana: „Daj nam danes naš
vsakdanji kruh“, potem sl. deželni odbor
kranjski. Po 50 K: Dunaj: dr. Stan.
Lapajne dv. odv. Po 30 K: Celje: polk.
A. Susić; Ljubljana: A. in E. Skaberne.
Po 20 K: Bovec: Leop. Jonko; Dunaj:
vld. svtnk. Ant. pl. Globočnik, dvorni
svetnik Vlad. pl. Globočnik; Litija: not.
Luka Svetec; Ljubljana: veltrg. Ivan
Knez, Slovensko omizje „Pri Roži“.
Trst: not. Viktor Vesel. Po 15 K:
Maribor: Eksc. knezoškof Mihael Na-
potnik; Središče: dr. Jos. Spešič, mesto
venca t. dr. Omulec. Po 10 K: Celje:
dr. Jos. Sernec; Dunaj: vld. svetn. Ant.
Ilc, dr. Fr. Kartin, prof. Jos. Stritar;
Gorica: dr. H. Tuma; Gradec: vsenč.
prof. dr. Matija Murko; Konjice: dr. Iv.
Rudolf; Kozje: dr. Jos. Barle; Kranj:
ga. Jos. Pripko, dr. V. Stempihar; Kra-
njska gora: dr. Jos. Tičar; Ljubljana:
Arce Rajko, ces. svetn. Ivan Murnik,
prof. Pleteršnik, dr. Poček, dr. Švigelj;
Smarje pri Jelšah: dr. Ant. Mladič;
Trst: učit. Ant. Hrast, Iv. Mankoč. Po
8 K: Jesenice: Ant. Schrey. Po 6 K:
Hauenstein: Fr. Svetlič; Ljubljana: prof.
R. Perušek; Maribor: dr. R. Pipuš; Möd-
ling: nadrev. Jos. Mejač; Novomesto:
dr. Iv. Schegula; Ptuj: dr. Jurtela. Po
5 K: Borovnica: Iv. Krajuc; Brežice:
dr. Iv. Benkovič; Celje: dr. Juro Hra-
šovec; Idrija: Fr. Ks. Goli; Krško: Ant.
Jugovic; Ljubljana: Iv. Gričar, Iv. Me-
jač, Leop. Mikusch, Vikt. Rohman, A.
Šarabon, prof. Tavčar; Ljubno v Sav.
dol.: Fr. Ks. Petek; Mozirje: Rud. Pevec;
Pazin: žinozdr. dr. Jos. Rebek; Spodnja
Šiška: Iv. Pušar, Al. Zajec; Sv. Trojica
v Sl. Gor.: dr. Al. Kraigher; Trst: dr.
O. Rybač, nadsv. Ant. Furlan; Unec:
Avg. Belle; Po 4 K: Dunaj: Neim. gđ.
v „Zvezdi“; Gorica: Ant. Santel; Gradec:
Štef. Rojnik; Kranj: J. in A. Mačič;
Ljubljana: not. Aleks. Hudovernik. Po
3'50 K: Predloka: župn. Jos. Sancin.
Po 3 K: Dunaj: dr. Jan Lenoch, nadzo.
Val. Stergar; Ljubljana: Val. Kopitar,
Fr. Štupar. Po 2 K: Grm: R. Zdolšek;
Št. Ilj pri Velenju: župn. Ant. Kolar;
Št. Peter na Krasu; Jos. Medica; Unec:
Matilda Sebenikar. — Skupno 74 da-
rovateljev darovalo 1457 K 50 vin. —
Pripominjamo, da se je v novembru
na 90 prosilcev razdelilo nad 1500, v
decembru na 80 prosilcev nad 1300
kron! Da bo društvu mogoče znanprej
v tej meri podpirati uboge in marljive
visokošolce, prosimo prijatelje in do-
brotnike naših visokošolcev še nadaljnih,
oz. novih podpor, ker sicer bi moralo
društvo tudi najpotrebnejšim darove
zmanjšati ali pa še celo odreči. Darove
sprejema blagajnik Ivan Lazar, nadrev.
juž. žel. v pokoju, Dunaj III/3 Reissner-
strasse 27.

Svarilo.

Podpisani Alojzij Zidar, posestnik
v Prožinski vasi, svari vsacega kapca
pred eventuelnem nakupom mojega po-
sestva v Ljubecni št. 9 pri Poljčanah,
ki ga pod mojim pooblastilom sedaj
opravlja Janez Pšeničnik. Naj
nikakor ne kupuje brez moje vednosti.

Alojz Zidar, posestnik
v Prožinski vasi pri Štorah.

**70 htl. 3letnega
rdečega**

vina

za butelke iz otoka Vis (Lissa)
prodam s posodo vred po lastni
ceni vsled opustitve vinske
trgovine.

Alojzij Krajnc, Laški trg
„Vila Carola“. 15 5-1

Ekonom

tehnično in praktično izurjen, 28 let
star, obeh deželnih jezikov zmožen išče
službo v graščini ali gostilni. Dobro
izurjen v poljedelstvu, vrtnarstvu, ži-
vinoreji, vinarstvu, mlekarstvu in dr.,
p dobrim spričevalom želi vstopiti do
1. svečana 1910. Dopisi se naj pošljejo
pod: „**Ekonom 250**“ poste restante
Laški trg, Štajersko. 14 2 1

Dobro izurjena

prodajalka

se sprejme takoj v trgovino
mešanega blaga

Fani Kosi

šivilja v občinski hiši v Ga-
berjih pri Celju št. 119

izdelnje vse vrste ženskih oblek po
najnovejšem kroju ter se cenj. gospem
in gospodičnam priporoča. Delo, ki se
zgotovi tekom tedna, je solidno in cene
zmerne. 2 3-2

**Toifl-ov
Talanda
Ceylon
čaj.**

Varno naložen denar!

Hiša sredi Celja, ki nese
mesečno 366 K in ima napeljan plin
in vodovod v vsaki kuhinji, se takoj
proda. — Vpraša se pri upravnistvu
— tega lista. —